

I

116 549

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis
vigesima-octava Januarii.

M. PHILIPPO BERNARDO
DE BORDEGARAYE,
Doctore Medico, Præfide.

An Variolis Emeticum?

I.

VARIOLÆ, juvenilia ut plurimum infestant corpora: vetus morbi genus, humano generi notum ab incunabulis; ferè nullis assuefactum remediis; planè eò Medicinæ ludibrium: Quò curatur, ægrius furit: Non inde vulgus sollicitum facit: Ille quippe arcana fortis non rimatur impotens; nec insultui præcaver artifex; variolarum sequitur progressus; neque remedio præposterè utitur, morbi genium perversuro. Quæ tunc portenta facit? Quibus stipatur symptomatis, quando nocivos quod liber remedium insons producit effectus: Hinc in tali morbo horremus à Phlebotomiâ sæpius, Cardiaca fortiora vitamus, parcimus omninò purgantibus. Qui Emeticis indulgent scopum non metiuntur: Quæ hodiè horrida Chymicorum progenies exhibuerit periculâ! Quot huic morbo epidemicè hoc anno grassanti mala intulerit? Testis & obstupuit multorum praxis infida, dùm suos habuit unde lugeret agros. Quid enim violentas ingeris hic manus! Res nondum in præcipiti; extrema postulant: Desine, vitales extinguere spiritus: sanguis vires amat; nec tantæ causam luis, si demas, superabit: Vide quid benignioris mens nostra suggerit, cum vel mitiora timeamus remedia.

ILLIUS morbi causam in primis viis latitantem nè quæso, investigates; à miasmate æthereo sanguini intruso eoque venenato ac nimis fermentante prosapiam ducere, affirmaveris semper: E centro victas, dum deponit in superficiem, secretionis reliquias sanguis; sub specie pustularum apparet morbus, ejus dyscrasiam mox emendaturus: Non secus ac in dolio, mustum fermentationem concipiens, particulas detrudit ad latera non miscibiles, unde homini pollicetur jucunda pocula: In illo conamine, ac luctatione partium insensibilium, fit totius liquoris depuratio mechanica: Quædam materies morbificæ portiuncula per urinas, aliæ per sudores, multæ per insensilem evacuationem, quâ data porta ruunt, ac probè amandantur: illæ per incernicula glandularum seu intestinalium, sive ventriculi non leviori emolumento abeunt; Quæ, inquam, per cutis glandulas erumpunt, providæ naturæ ministerio, tanquam à domicilio sanguinis longè distantes, tutius rem gerunt ac feliciter: Neque putes, hæc omnia posse aptè secerni: fiunt obices; quos, nè quis Emeticis resolvere aggrediatur; cum pretiosi laticis *ερέψιας* veneno quasi exhaustam, deprædari omnino penes illud sit medicamentum.

III.

NATURAM Emetici odorari si libuerit, ejus indagationi non immorabimur, cum tartari acidum sulphure antimonii imprægnatum illius constituere essentiam; atque idè vim non nisi in ventriculo suam constabit exercere; potius ve tyrannidem, quoties ægroto nauseanti in variolis propinetur: Quò natura vergit, eò ducere oportet? Conclamat ille, non tam Hippocraticæ interpretis sententiæ, quàm antimonii assertor, sed quàm errat, & graviter quidè, dum mitiori prospicit symptomati: Ab excretricibus ventriculi glandulis, delabuntur subacta à sanguine ac separata, per intestinalem fistulam brevi excernenda cum fecibus; quæ lustrando fundum leviosem fermento aciditatem conciliant, & fibrillis quemdam excitant commotionis sensum: Cur igitur tam infamans levi de causâ eruetur indicatio? An saburra humorum stabulet in foribus? An naturæ venenum excutere

molienti suppetias feret decantatum remedium; ex succussu stomachi, quid pertimescendum, audias: In illius contractione, fibræ minorantur, glandulæ comprimuntur, aditusque ad excretoria vasa ex parte sanguinis recte præcludi nemo inficias ibit; quod patet earum partium *ἀνωμαλῶς*: Sic materiæ regurgitanti, dirorum incohaturæ symptomatum seriem, ansam præbebit inhumanitèr.

I V.

UNIVERSALE morborum omnium antidotum, ut volunt, promant *Stibiatores*? Naturæ collabentis spem alteram jactitent? Ut pharmacum immortalitatis usurpent? Evanescent sponte in variolis encomia; & arsenicali indutum figurâ, ex strage, Emetici opprobrium nanciscetur. O quantum naturæ conatus, in eliminando veneno, inturbat? Quem tumultum, vehementi suo nisu, in spasimum ventriculæ adigens, impertit spiritibus fibrarum incolis? Mira hinc recrudeſcunt symptomata; diarrhææ subsequuntur, deliria invadunt, insultus epileptici percipiuntur, & aura venenata, quasi de novo revirescens, ac sanguini intimiùs commixta, circulando unâ serpit inter viscera, incendium portans & exitium. Quid mireris? Stibii sic volet abusus, cui nostra lubens favet ætas: Nullum medicastris remedium arrisit antimonio magis; nec unquàm inde desævit crudeliùs: Proscriptâ luxurie medicamentorum; apud Pharmacopolas principatum obtinet: Specifici more porrigitur omnibus: itâ temporum imprudentia, quorundam comprobavit audaciam.

V.

MEDICINA sagax fatis utitur melioribus: Successus remedii illius non buccinat temeritas; nec ad exitum morbi ejusdem festinat aviditas: Non populari fulta rumore, famam subripit specificis; religiosè præcepta servat antiquitatis; nec improvisò praxeos novitati studet ambitiosa: Facile videas Hippocratis vestigiis insistere; persequi cocta, cruda digerere, invigilare orgasmo: Ut raturæ ministram; ad tempus attendere; perscrutari temperamenta, rationem habere Ætatis: haud negligere mechanicam; viscerum intruere structuram; liquorum mutationes, conversiones, depurationes, secretiones, ponderare, sublevare, imitari: Addam

ultimò, nihil moliri nisi mediante experientiâ; nec falli præ-
judiciis: Quam diceres, veneno quasi blandiri variolarum;
at, quo tutò feriat, meditari: viribus ægri consulendis, robo-
randis intentam; hostem laceßere, nec satagere primò; ne-
gotiumque id omne, naturæ intentionibus committere: hac
namque viâ, hominum cachinnos vitabit ars eximia: Dùm
furor antimonii, nec plus ultrà expatietur, novas cædes in
variolis patraturus.

Non ergo Variolis Emeticum.

Domini Doctores disputaturi.

M. Matthæus Diemysius Fournier.	M. Carolus Bompert.	M. Franciscus Maillard,
M. Carolus Thuillier.	M. Claudius du Fresno.	M. Joannes Poisson.
M. Jacobus Souhait.	M. Daniel Taurvy.	M. Jacobus des Prez.

Proponebat Parisiis LUDOVICUS FRANCISCUS
DUTAL, Parisinus, Baccalaureus Medicus.
A. R. S. H. 1760.

Apud Franciscum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ
Typographum.